

Kvantita a kvalita zboží v drobném obchodě.

V dubnu 1895 byla podána sněmovně poslanecké vládní předloha zákona, který má za účel zabrániti rozmanitým podvodům ve příčině kvality a kvantity zboží v drobném obchodě prodávaného a který doplňuje takto návrh zákona o falšování potravin. Otázka jest, zdali při dnešním stavu zákonodárství zákon tento nutným a obchodním poměrům odpovídajícím býti se jeví: poukazuje se na to, že jak civilní tak i trestní zákonodárství velkou řadu zákonných norem proti podvodům v obchodě obsahuje; jak občanský tak i obchodní zákon chrání kupce proti nedostatečnému zboží v rozličných směrech, zejména jsou ustanovení o správě (evikci) velice podrobná a uvádějí skorem všechny případy, které se v praktickém životě a ruchu obchodním vyskytují neb vyskytnouti by mohly. Neméně skytá i zákon obchodní kupci právo zboží, které smlouvě neodpovídá a co do kvality nebo kvantity nedostatky jeví, prodavači vrátiti aneb docela smlouvu zrušiti, kdežto trestní zákon nespravedlivou míru a nespravedlivou váhu a jiné podvodné jednání jako zločin po případě jako přestupek podvodu tresce. Nicméně nedá se předloženému návrhu zákona jistá oprávněnost upříti. Všechna uvedená ustanovení civilního a trestního práva nestačí jmenovitě obchod drobný před zbožím kvalitativně neb kvantitativně nedostatečným uchrániti. Nelze ani žádati, aby ten, kdo pro svoji vlastní potřebu menší část zboží koupí, k dosažení svého práva všechny předpisy občanského zákoníka za tím účelem, aby nárok ze správy jemu vyplývající ku platnosti přivésti mohl, přesně zachovával; musí se jemu naopak rychlá pomoc poskytnouti, by nákladnou cestu sporu nastoupiti nemusil, nehledě ani ku ztrátě času, která zahájením a provedením takových kroků spojena jest, které ostatně zcela nemožnými jsou, kdy se pouze o obchod drobný jedná.

Leč ani trestní zákon zde nestačí, neboť ku zjištění podvodného jednání jest úmysl (dolus), leš nezbytná, kdežto předložený návrh zákona též o takových případech pojednává, kde nedbalostí, nepozorností, lehkovážností prodavačovou kupec poškozen bývá, a právě v tomto směru nebylo trestním zákonodárstvím ve příčině jiného zboží kromě potravin postaráno. Předložený návrh zákona řídí se těmitěž zásadami jako návrh zákona o falšování potravin. On čelí proti nepoctivé soutěži a počínání oněch obchodníků, kteří často reklamou a vychvalováním laciných druhů zboží, pěknou zevnější úpravou obecenstvo klamati a ošáliti hledí, kdežto ani kvalita ani kvantita nabízenému zboží neodpovídají. Návrh pozůstává z 5 článků. Články 1—2 jest ministr obchodu zmocněn, ve příčině jistých tu- i cizozemských druhů zboží, které v jakémkoliv obalu do obchodu drobného přicházejí a ohledně kterých různá opatření k ochraně proti zkrácení v kvantitě nutnými se jeví, po slyšení obchodních a živnostenských komor naříditi, že takové zboží, pokud jeho kvantita před kupcem zvážena, změřena neb vypočítána nebude, jenom výslovným označením množství (váha, míra, počet) vůbec, aneb jiným bližším označením opatřené, prodáváno, nabízeno nebo jinak do oběhu dáno býti může; dále jest ministr obchodu zmocněn cestou nařizovací předepsati, že takové zboží jen výslovným označením svých zvláštních vlastností vůbec aneb takovým označením v blíže určeném směru opatřené, prodáváno, na prodej vystaveno aneb jinak v oběh dáno býti může. Články, 3, 4 a 5 obsahují ustanovení trestní a sice: Kdo zboží s udáním neb označením určité váhy, míry, určitého počtu neb zvláštní vlastnosti, jakosti, která cenu

jeho podstatně určuje, prodává, na prodej vystavuje nebo jinak do oběhu dává, aniž by zboží to tu váhu, míru neb počet, vlastnost neb jakost mělo, dopouští se přečinu a trestá se tuhým vězením až do 6 měsíců nebo peněžní pokutou až do 1000 zl. Článek 4 stanoví: Přestupku se dopouští a trestá se vězením až do 2 měsíců nebo peněžní pokutou do 300 zl.: Kdo zboží svrchu naznačené nedbalým způsobem prodává, ke koupi nabízí neb jinak do obchodu dává; kdo zkažené neb dotýčnému účelu neodpovídající zboží prodává, ke koupi nabízí neb jinak do oběhu dává a tuto vlastnost zamlčí; kdo zboží v zapovězené jakosti, směšenině neb množství vyrábí, prodává, ke koupi nabízí neb jinak do oběhu dává; kdo zboží, které nařízením dle ustanovení tohoto návrhu zákona vydaným jen s výslovným označením množství (váha, míra, počet) neb jeho vlastností prodáváno neb jinak do oběhu dáno býti může, bez tohoto označení nebo s označením, předpisu neodpovídajícím, prodává, na prodej vystavuje nebo do oběhu dává. Dle článku 5. mohou závadné předměty za propadlé prohlášeny býti.

Kvartál pohřební jest čtvrtletní obnos příjmů úředníka v činné službě zemřelého, jenž se za jistých podmínek zákonných pozůstalé vdově ku krytí výloh s nemocí a pohřbem spojených ze státní pokladny vyplácí (dv. dek. ze dne 13. května 1824 sb. z. pol. sv. 52 č. 55 sb. z. s. č. 2004).

Z á k o n n é p o d m í n k y ku dosažení kvartálu pohřebního jsou:

1. Úředník musil zemřít v aktivní službě.
2. Vdova pozůstalá musí býti dle stávajících normalí pense schopna.
3. Vdova musí prokázati, že výlohy s nemocí a pohřbem spojené z pozůstalosti manžela kryty býti nemohou, a
4. že jeho příjmy 600 zl. nepřevyšovaly.
5. I ona vdova jest oprávněna žádati za kvartál pohřební, jejíž manžel před odbytím 10 let služby zemřel následkem nemoci uhnané sobě ve službě, ježto pro ten případ stávající předpisy pensijní, vdově pozůstalé místo odbytného pensí 4. dílem platu manžela vyměřují. Za to ony vdovy úředníků, jichž mužové zemřeli před odbytím 10 let služby, nemají žádného nároku na kvartál pohřební, ježto ony obdrží jen odbytné normální, pensí však žádnou.

6. Kvartál pohřební může vdovám a sirotkům povolen býti, i když již delší doba od smrti manželovy neb otcovy uplynula, když nárok na to buď ještě před podáním žádosti za pensí neb aspoň současně s ní byl ku platnosti přiveden, a to z toho důvodu, ježto kvartál pohřební jen tomu účelu sloužiti má, by chudým příslušníkům sluhů státních, kteří ani tolik nezanechali, by z jejich nepatrné pozůstalosti lékař, léky a útraty pohřební se zaplatily, nutné prostředky se poskytly, a ježto potřeba takového opatření jen hned po smrti úředníka, nikoli však ještě v pozdější době nastati může (dekr. dv. k. ze dne 24. prosince 1840 č. 50.771—2106).

7. Kvartál pohřební poukáže se však jen tehdá, když dotýčná vdova podavši průkaz o výlohách poslední nemoci a pohřbu svého manžela výměrem o projednání pozůstalosti dokáže, že tyto výlohy ani ze jmění manžela ani z jejího vlastního jmění, neměla-li sciziti nejpotřebnější náradí domácí, kryty býti nemohly a že ještě posud zaplacený nejsou (dek. dv. k. z 1. července 1843 sb. z. s. 717).

Kvitance (apocha) jest dle definice § 1426 o. o. z. písemné stvrzení splněného závazku.